

MariBOBER

Sobivanje z bobrom v urbanem prostoru Maribora

Poročilo za javnost

OSNOVNI PODATKI O PROJEKTU

Naziv: MariBOBER – Sobivanje z bobrom v urbanem prostoru Maribora

Izvajalec: Zemljan, zavod za naravovarstvene rešitve

Obdobje izvajanja: februar–oktober 2026

Območje izvajanja: Mestna občina Maribor

Sofinancer: Mestna občina Maribor

Kontakt: zavod@zemljan.si

Spletna stran: <https://zemljan.si/maribober/>

ZEMLJAN
zavod za naravovarstvene rešitve

MESTNA OBČINA MARIBOR

CILJI PROJEKTA

- **povečati ozaveščenost** ciljnih skupin o bobru in njegovi vlogi v vodnih ekosistemih,
- **predstaviti dobre prakse**, za zmanjšanje konfliktov med človekom in bobrom v urbanem okolju,
- **spodbujati pozitiven odnos** do bobra, drugih zavarovanih vrst in varstva narave z izobraževanjem in neposrednim spoznavanjem narave ob Dravi,
- **prispevati k dolgoročnemu varstvu** vodnih in obvodnih habitatov v Mestni občini Maribor.

Od vrnitve vrste do praktičnih rešitev v Mariboru

Bober ima ob Dravi dolgo zgodovino. Prav s tega območja izvirajo nekateri zadnji zgodovinski podatki o njegovi prisotnosti na Slovenskem pred izumrtjem proti koncu 18. stoletja. Pokrajinski muzej Ptuj–Ormož hrani sliko uplenjenega bobra iz okolice Vurberka iz leta 1643. Terezijanski kataster ga za mariborsko okrožje leta 1749 še navaja kot lovno divjad, leto pozneje pa je grad Vurberk dobil pravico do lova bobrov ob Dravi. Nato se zgodovinska sled bobra pri nas izgubi. Zaradi intenzivnega lova za cenjeni kožuh, meso in bobrovino je vrsta postopoma izginila tudi z območja današnje Slovenije.

Po več kot dveh stoletjih se je zgodba obrnila. Zakonsko varstvo in ponovne naselitve v drugih delih Evrope so omogočili njegovo vračanje na območja, kjer je nekoč živel. Leta 1998 je bila njegova prisotnost ponovno potrjena tudi v Sloveniji. Ob Dravi so prve znake vrnitve zabeležili okoli leta 2006, sprva na območju Dravograda in Središča ob Dravi, od leta 2018 pa tudi na območju Maribora.

Bober je tako ponovno del narave ob Dravi. Njegova vrnitev pa prinaša vprašanje, ki je v mestnem okolju še posebej aktualno: **kako živeti z vrsto, ki s svojo dejavnostjo spreminja prostor, ne da bi jo ponovno izrinili?**

Bobra morda ne opazimo, njegove sledi pa težko spregledamo

Evrazijski bober (*Castor fiber*) je največji evropski glodavec in je izvrstno prilagojen življenju v vodi. Gost kožuh, plavalna kožica na zadnjih nogah in ploščati rep mu omogočajo spretno plavanje in potapljanje.

Bober je izključno rastlinojed. V toplejšem delu leta se prehranjuje predvsem z zelnatimi rastlinami, v hladnejših mesecih pa pomemben del njegove prehrane predstavljajo lubje, poganjki in tanjše veje grmov in dreves.

Ker je aktiven predvsem v mraku in ponoči, ga redko opazimo. Njegovo prisotnost najpogosteje odkrijemo po sledih: obglodanih in podrtih drevesih, stopinjah, stečinah, rovih in bobriščih, ponekod pa tudi po jezovih in kanalih.

Naravni »inženir« naših voda

Bober s svojim načinom življenja izrazito spreminja okolje, zato ga imenujemo **ekosistemski inženir**. Zaradi pomembnega vpliva na življenjske razmere številnih drugih organizmov ga uvrščamo tudi med **ključne vrste** celinskih voda.

S podiranjem dreves, kopanjem kanalov ter gradnjo bobrišč in jezov spreminja vodne in obvodne habitate. Z jezovi ustvarja in vzdržuje mokrišča ter povečuje pestrost življenjskih prostorov za številne organizme – od vodnih nevretenčarjev, rib in dvoživk do ptic in netopirjev.

Njegovo delovanje lahko prispeva tudi k zadrževanju vode v krajini, kar je ob pogostejših sušah vse pomembnejše.

Pomembnejši dosežki projekta

Projekt MariBOBER je povezal spoznavanje bobra, raziskovanje njegovih sledi ob Dravi in praktične ukrepe za uspešno sobivanje.

15 delavnic za otroke in mlade z 264 udeleženci

Otroci in mladi so s pomočjo didaktičnih pripomočkov spoznavali bobra.

3 predavanja s 57 udeleženci

Predstavili smo življenje bobra, njegovo vlogo v naravi in rešitve za uspešno sobivanje v mestu.

3 vodeni sprehodi ob Dravi s 86 udeleženci

Iskali smo bobrove sledi ter spoznavali njegov življenjski prostor.

Stojnica »Bobrarije« s približno 250 obiskovalci

Na Art Kampu Festivala Lent smo bobra približali širšemu krogu ljudi. Preparati in drugi pripomočki so spodbudili radovednost, vprašanja in pogovore.

14 zaščitnih dreves na Lentu

Na 14. drevesih smo namestili ali obnovili zaščito ter predstavili dobre prakse.

1.000 izvodov informativne zloženke

Pripravili smo zloženko o bobru in dodatne spletne vsebine, ki ostajajo uporabne tudi po zaključku projekta.

Zaščitimo lahko posamezna drevesa, ob vodi pa ohranimo prostor tudi za bobra

Z vrnitvijo bobra v prostor, ki ga intenzivno uporablja tudi človek, se srečujemo z novimi izzivi. Ob Dravi v Mariboru so ti povezani predvsem z obglodanimi in podrtimi drevesi.

Obrežna drevesa in grmovje bobru zagotavljajo hrano, zato sobivanje zahteva premišljene odločitve: katera drevesa želimo ohraniti in kje lahko dopustimo njegovo delovanje.

Zaščita je smiselna predvsem pri drevesih, ki imajo posebno krajinsko, kulturno ali drugo vrednost.

Posamezna drevesa lahko zaščitimo s čvrsto kovinsko mrežo ali ustreznim zaščitnim premazom. Mreža mora biti stabilna, dovolj visoka in odmaknjena od debla, da omogoča nadaljnjo rast drevesa.

Dolgoročno sobivanje temelji tudi na ohranjanju dela obrežne vegetacije, ki ostaja bobru dostopna. Vrbe in topoli lahko po bobrovem podiranju ponovno odženejo, zato podrto drevo ne pomeni nujno trajne izgube vegetacije.

Zaključek in več informacij

Pred nekaj stoletji je bil bober ob Dravi običajen prebivalec, potem je za več kot dve stoletji izginil. Danes je ponovno tukaj.

Njegova vrnitev odpira vprašanja, ki presegajo zgolj sobivanje z eno živalsko vrsto. Koliko prostora smo pripravljeni prepustiti naravnim procesom? Kje je zaradi varnosti ljudi in premoženja potrebno ukrepanje? In predvsem – kako lahko oboje uskladimo tako, da ohranimo prostor tudi za naravo?

Prav ta vprašanja smo s projektom MariBOBER želeli približati prebivalcem Maribora ter pokazati, da sobivanje z bobrom ni le izziv, ampak tudi priložnost za drugačen pogled na reko, njene bregove in naravo v mestu.

Želite izvedeti več o bobru?

Skenirajte QR kodo in obiščite našo spletno stran, kjer predstavljamo njegovo življenje, sledi, vlogo v naravi in možnosti sobivanja.

Hvala vsem udeležencem in sodelujočim, ki ste prispevali k izvedbi projekta. Projekt MariBOBER je sofinancirala Mestna občina Maribor.

ZEMLJAN
zavod za naravovarstvene rešitve

MariBOBER – Sobivanje z bobrom v urbanem prostoru Maribora
Poročilo za javnost

Izdal: Zemljan, zavod za naravovarstvene rešitve

Fotografije: iStock, Martina Vida, Robert Šiško

Oblikovanje: Martina Vida

Leto izdaje: 2026

MESTNA OBČINA MARIBOR